

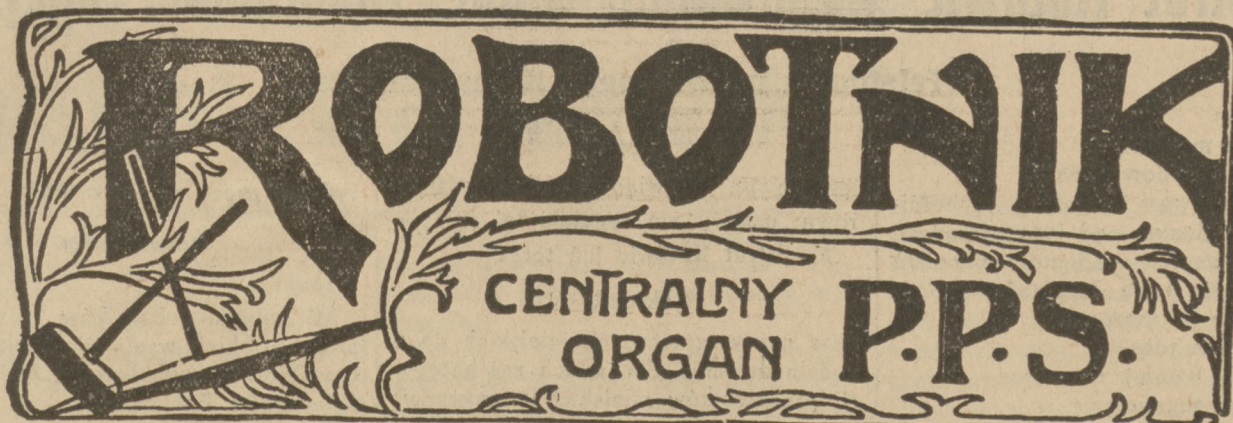
**NIECH ZYJE RZĄD
ROBOTNICZY
I WŁOSCIĄŃSKI**

edycja przyjmuje interesantów od 1 i pół do 3 po południu.

Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada.

Administracja czynna od 9 do 5 bez przerwy
Kasa czynna od 12 do 2-iej.

Opłata pocztowa ulszczona ryczałtem

PROLETARIUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

**NIECH ZYJE
SOCJALIZM!**

WARSZAWA, UL. WARECKA NR.

REDAKCJA — tel. 776-70.
DYREKCJA — tel. 720-13.
ADMINISTRACJA — tel. 313-80.
DRUKARNIA — tel. 773-43.

KONTO CZEKOWE w P. K. O. 175

CENA NUMERU 20 GROSZY

PROBY PORONIONE

Omawiając wczoraj otwarcie IX Zjazdu Walnego Z. Z. K., poruszyliśmy sprawę tej próby, jakiej dokonano w obzór „sanacyjny”, by „odseparować”

robotniczy ruch zawodowy od ruchu socjalistycznego. Zwrócić uwagę, że próba ta nie jest samoistnym wytworem myśli „sanacyjnej”; miała ona swoje „pierwotory” w dziejach innych krajów i w dziejach Polski zresztą. Powodzenia nie było

niegdzie, niekiedy zaś rezultaty stanowiły jaskrawe, bijące w oczy zaprzeczenie w stosunku do założenia.

Przykład najbardziej typowy — to rozwój angielskich związków zawodowych od mglistej „klasowości” społecznej przy zupełnej obojętności politycznej, poprzez popieranie kolejne konserwatystów, liberałów, zależnie od ich praktycznych, bieżących programów wyborczych, aż do uroczystego przyłączenia się do

ruchu socjalistycznego, aż do objęcia roli współkierowniczej nie tylko w Międzynarodówce Zawodowej, ale i w Międzynarodówce Socjalistycznej. Zespolenie organizacji zawodowej i organizacji politycznej proletariatu jest dzisiaj na wyspach Wielkiej Brytanii idealnie całkowite.

Weźmy przykład drugi, leżący w zgoła odmiennej płaszczyźnie; myślę o „związkach”, czy raczej „stowarzyszeniach” Hapona w Rosji carskiej. Za kulisami stała tu „ochrona” moskiewska. Ale właśnie za kulisami... Sam ruch był masowy w dosłownym znaczeniu wyrazu; ogarniał w Moskwie, w Petersburgu, Mińsku, Odessie chwilami nawet setki tysięcy robotników; dokumenty, ogłoszone przez bolszewików, wykazują, że mnóstwo osób brało w nim udział w dobrej wierze, nie podejrzywając wcale ręki policji politycznej.

Ruch Hapona zakończył się w Petersburgu słynnym pochodem do cara przed pałac zimowy w styczniu r. 1905 i straszliwą masakrą nieprzebranych tłumów. Ten fakt pozostał ludziom w pamięci; ale nie wszyscy wiedzą, że późniejsze strajki organizacji „haponowskich” w Odessie dochodziły do skutku w imię hasła *wyrażnie już... socjalistycznych.* Tow. Hillquit znowuż opisywał nam na jednym z ostatnich posiedzeń Egzekutywy Międzynarodówki z cyframi, datami, danymi faktycznymi w ręce, jak szybko kroczy naprzód ewolucja młodszego pokolenia „bezparyjnych” zawodowców amerykańskich w kierunku *ideologii i doktryny Socjalizmu.*

Przytoczyłem trzy przykłady z trzech zupełnie odrębnych grup stosunków politycznych, społecznych, kulturalnych, z trzech krajów o historii zupełnie odrębnej.

Przykład czwarty — to historia polskiej Narodowej Partii Robotniczej. Powstała ona do życia, jako... „grupa robotnicza”, — mówiąc nowoczesnym językiem „sanacyjnym” — dawnego Stronnictwa Wschepolskiego; oderwała się ze względów narodowo - politycznych, ale także i ze względów

klasowo - społecznych; a dzisiaj? Krytyka kapitalizmu w ustach N. P. R. (mówię, naturalnie, o prawdziwej N. P. R., nie o dawnych enperowcach — „sanatorach”) brzmi prawie tak samo, jak krytyka socjalistyczna.

Czego to wszystko dowodzi? Tej rzeczy prosto, że *każda forma masowego ruchu robotniczego*

OSTRE UCHWAŁY ZWIĄZKU PRACOWNIKÓW KOMUNALNYCH I INSTYTUCJI UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ (ODDZIAŁÓW II I VI)

I.

REZOLUCJA

Ogólnego zebrania delegatów Związku Pracowników Komunalnych i Instytucji Użyteczności Publicznej (Oddział Warszawa II)

Stwierdzając, że Magistrat m. st. Warszawy nadal stoi na stanowisku bezwzględnej zrujnowania robotników przez obcięcie im płac o 15 procent, co robotników doprowadziłoby do zupełnej ruiny materialnej;

że „zaszeregowanie” wyrządza niepożewetowaną krzywdę robotnikom i zagraża im utratą pracy;

że odmowa wypłaty 13-ej pensji w 1931 roku i zaległej z 1930 r, oraz nie-

wypłacanie normalnie poborów, nieuchwalenie Statutu emerytalnego, doprowadza robotników do przeświadczenia, że obecne Władze Miejskie prowadzą politykę gnębienia robotników i chcą zrobić oszczędności wyłącznie ich kosztem, — zebrani delegaci wzywają Zarząd Związku do PRZYGOTOWANIA TECHNICZNEGO AKCJI STRAJKOWEJ w dniach najbliższych.

W tym celu zebrani uchwalają zwo-

łać WIEC WSZYSTKICH ROBOTNIKÓW MIEJSKICH, w miarę możliwości w porozumieniu z innymi związkami robotniczymi.

Zebrani oświadczają, że odpowiedzialność za unieruchomienie pracy w instytucjach miejskich wobec opinii publicznej m. st. Warszawy, poniesie MAGISTRAT, który ZMUSZA ROBOTNIKÓW DO AKCJI OBRONNEJ.

II.

REZOLUCJA

Pracowników Tramwajowych

Zebrani pracownicy tramwajowi po wysłuchaniu sprawozdania z odbytej konferencji w Magistracie, na której p. Prezydent miał oświadczyć, że zniżki muszą dotknąć wszystkich i po wysłuchaniu przedstawiciela robotników miej-

skich, że już obecnie robotnikom miejskim, pomimo, że im zabierały zarobki Komisje Statystyczne, chcą potrącić jeszcze 15 procent, co stanowiłoby zniżkę około 40 procent zarobków, — postanawiają w WALCE STRAJKOWEJ robotnikom miejskim PRZYJŚĆ Z POMO-

CĄ przez PRZYŁĄCZENIE SIĘ DO OGÓLNEGO STRAJKU PRACOWNIKÓW I ROBOTNIKÓW MIEJSKICH, rozumiejąc, że przegrana robotników miejskich, byłaby przegrana także pracowników tramwajowych.

Pod komendą kapitału międzynarodowego

ZBRODNICZA POLITYKA KAPITALISTÓW

REDUKCJE W HUTNICTWIE CYNKU NA ŚLĄSKU

(Telefonem od własnego Korespondenta)

Podczas, gdy w górnictwie węglowym na G. Śląsku dało się zauważyć pewne ożywienie w związku z nadchodzącą zimą (jest to więc ożywienie sezonowe), to w hutnictwie cynku zanosi się na dalsze zwalnianie robotników oraz na cał-

kowite zamykanie warsztatów pracy, technicznie gorzej postawionych.

Ta nowa fala redukcji stoi w ścisłym związku z podpisaną w Brukseli umową o Międzynarodowym Kartelu Cynku, do którego przystąpili i kapitaliści z Polski.

Kartel dla podniesienia zysków, zdecydował się obniżyć dotychczasową produkcję o 45%. Redukcje nastąpią w szczególności po usunięciu wielkich zapasów cynku, jakie obecnie posiadają jeszcze poszczególne huty.

Metalowcy Śląscy nie przyjmą

ORZECZENIA KOMISJI ARBITRAŻOWEJ

(Telefonem od własnego Korespondenta)

Wczoraj podaliśmy wiadomość o decyzji Komisji Arbitrażowej, obniżającej płace akordowe w przemyśle hut żelaza na Śląsku. Korespondent nasz podaje następujące dane uzupełniające.

Red. plące akordową orientacyjną, o 10% i o 15%; gdzie indziej, t. zn. w innych hutach obniżka wynosi: 15% i 18%.

Warto przypomnieć, że Komisja Arbitrażowa uznała oficjalnie przed kilkoma miesiącami, że ta sama sprawa

nie podlega jej kompetencji. Widocznie zwyciężył później nacisk przemysłowców.

Orzeczenie Komisji zapadło we czwar tek ubiegły; zakomunikowano je „strenom” w piątek.

Robotnicy, zorganizowani w Związku klasowym, orzeczenia, jak się dowiadujemy, nie przyjmą.

Kupujcie, czytajcie, popierajcie „Robotnika!”

przyjmuje prędzej czy później, od razu lub stopniowo, „rewolucyjnie” lub „ewolucyjnie”, ale

zawsze przyjmuje

główne podstawy Socjalizmu, jako idei, jako pojmowania dziejów, jako stosunku do rzeczywistości dzisiejszej, do ustroju kapitalistycznego.

Sformułowaliśmy wczoraj przyczynę tego zjawiska: cóż może przeciwstawić „gasnący świat” starego ustroju

Ideji Socjalizmu

w ruchu robotniczym? *nic*, ale to dosłownie *nic!* najwyżej „merdanie ogonkiem” przed „władzą” dla osią-

nięcia bezpośrednich, praktycznych, przemijających korzyści, względnie spekulowanie na zastraszenie, terroryzowanie, przekupywanie... Na takich „podstawach” nie udało się nikomu jeszcze stworzyć *ideowych* i *masowych* ruchów społecznych.

Jeżeli nawet pominąć zupełnie kwestję teroru, pomocy finansowej Rządu i t. d., i t. p., jeżeli słowem to, co jest najprzeczniejsze i najbardziej obrzydliwe we wszelkich

sztucznych tworcach danego systemu rządzenia, pozostanie na uboczu, — to i w tym wypadku próby w rodzaju „imprezy” pp.

Moraczewskiego, Szuriga, Pączka byłyby

próbami poronionymi.

Bo te same czynniki, które przed wojną „socializowały” każdą formę ruchu robotniczego, choćby *obcą* w założeniu *Socjalizmowi*, — te same czynniki działają dzisiaj *tyśiąc* razy mocniej, w skali *tyśiąc* razy szerszej.

Cóż może — spytamy raz jeszcze — przeciwstawić „gasnący świat” starego ustroju *Socjalizmowi?*

Ideowo — nic;

praktycznie — tylko korupcję.

Broń „korupcji” nie wystarczy... *M.*

Sytuacja finansowa stolicy

Drukujemy tuż obok uchwały Związku Zawodowego Pracowników Komunalnych i Instytucji Użyteczności Publicznej (oddział Warszawa II i oddział tramwajarzy), zapowiadające

strajk

pracowników miejskich stolicy. Magistrat m. st. Warszawy rozesłał wczoraj — ze swojej strony — komunikat do prasy, formułujący powody trudności pieniężnych kasy miejskiej.

Powody te tkwią — zdaniem komuni-

katu w *ogólnym położeniu gospodarczym* Polski i w przedmiotowych przeszkodach dla zdobycia korzystnych pożyczki z zewnątrz. Przeprowadzone jednak już zostały rokowania w sprawie uzyskania „pożyczki autobusowej” na kwotę

10.000.000 fr. szwajc.

Warunki tej pożyczki, mówiąc nawiasem budzą poważne i ściśle rzeczowe zastrzeżenia.

**

Komunikat Magistratu mówi o *polityce oszczędnościowej.*

Ona właśnie całym swym ciężarem spada na barki *mas robotniczych* i *pracowniczych*. Omawiamy ją krytycznie i na podstawie faktów na str. 3 dzisiejszego „Robotnika” w artykule tow. T. H.

W sprawie nowego regulaminu więziennego

STANOWISKO PRAWNIKÓW SOCJALISTÓW

Wobec ogłoszenia nowego regulaminu więziennego, „równającego”

więźniów politycznych

z więźniami kryminalnymi, — Zarząd Zrzeszenia Prawników - Socjalistów w Polsce powziął ostrą uchwałę protestującą.

Tekstu uchwały podać nie możemy ze względów, niezależnych od nas. Treść jej pokrywa się z poglądami

Leona Berensona,

drukowanymi w „Robotniku” przed paroma dniami, a wyrażającymi całkowicie stanowisko P. P. S.

Z RZĄDU

P. Prezydent Rzeczypospolitej przyjął wczoraj na dłuższej audjencji premiera p. Al. Prystora.

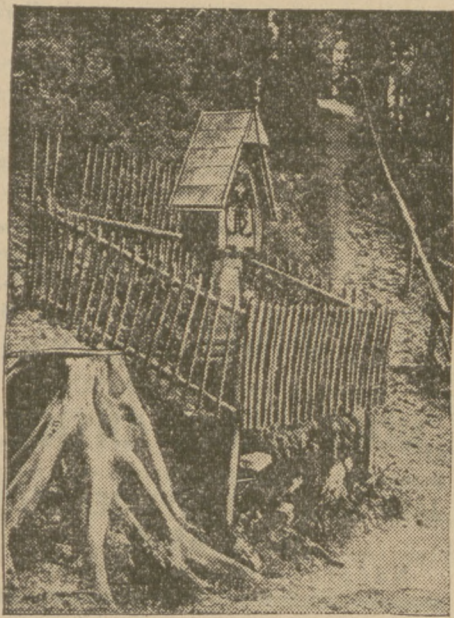
Rozmowa dotyczyła zagadnienia walki z bezrobociem.

**

Ks. Mikołaj Rumuński odleciał wczoraj rano samolotem do Bukaresztu.

Rzeczy ciekawe i aktualne

DZIESIĘCIOLECIE ZAMORDOWANIA ERZBERGERSA

Dnia 26 sierpnia r. b. uplynie dziesięć lat od czasu zamordowania lidera centrum katolickiego w Niemczech Erzber-

gera przez bandy monarchistów. Nasze zdjęcie przedstawia ofiarę mordu oraz miejsce, gdzie mord został wykonany.

JUŻ TRZECI TYDZIEŃ ŻYJE CZŁOWIEK Z ROZCIĘTYM MÓZGIEM

Prasa czeska od kilku dni zajmuje się uwagi godnym sukcesem pewnego chirurga czechosłowackiego, który przed dwoma tygodniami operował człowieka, któremu rozcięto mózg. Po trzech tygodniach blisko pacjent jeszcze żyje, a lekarz zapewnia, że utrzyma go przy życiu.

Chodzi o 21-letniego młodzieńca, któremu w czasie bójki niepoczytalny epileptyk rozciął czaszkę siekierą tak, że mózg rozcięty został do 3—4 cm. głębokości. Po przewiezieniu do szpitala w Bernie Mor. prymarjusz Dr. Kudlacz

stwierdził, że mózg wycieka z rany. Droga operacji usunął zgruchotane części czaszki i wyczyścił ranę. Stan pacjenta od tego czasu stale się polepsza. Mózg zraniony został w okolicy centra ruchów tak, że pacjent nie mógł się poruszać ani mówić. Skonstatowano jednakowoż, że zadawane mu pytania doskonale rozumie. Obecnie już odpowiada krótko na pytanie. Lekarz przypuszcza, że zdoła pacjenta zachować przy życiu, co byłoby wielkim zdarzeniem w chirurgii.

WIOŚLARSCY MISTRZOWIE EUROPY

Wioślarze niemieccy Bötzel i Buhtz zdobyli wioślarskie mistrzostwo Europy w dwójkach bez sternika.

„ARMJA” NORWESKA SKŁADAJĄCA SIĘ Z 5 LUDZI ZAANEKTOWAŁA GRENLANDJĘ

Zdjęcie nasze przedstawia młodego myśliwego norweskiego, Holvaeda Eevolda, który na czele „armji”, składającej się z 5 osób, zaanektował dla Norwegji wschodnią Grenlandję.

OBSERWOWANIE NIEPRZYJACIELA Z NAD OBŁOKÓW

Na polu lotniczym imienia Wrighta w Dayton, Ohio, dokonano niedawno szeregu prób z amerykańskim pomysłem, umożliwiającym obserwowanie nieprzyjaciela podczas bitwy z balonu, unoszącego się ponad obłokami, a więc niewidzialnego z ziemi. Wynik doświadczeń, przeprowadzonych przez lotników wojskowych, był podobno pomyślny.

Z balonu wznoszącego się nad obłokami, spuszczone na linie małą łódkę, mogącą pomieścić tylko jednego człowieka. Wzdłuż liny, na której wisi łódeczka, biegną przewody telefoniczne. Obserwator znajdujący się w łódeczce ma możliwość rozmawiania przez telefon z tymi, co znajdują się w koszu balonu. Daje im znać, kiedy łódeczkę z nim spuszczone już dość nisko, do pozycji takiej żeby znalazła się tuż poniżej chmury zakrywającej balon; daje im też relacje o tem, co zaobserwował, wskazówki, w którą stronę skierować balon w celu dalszych obserwacji i wreszcie daje polecenie ściągnięcia łódeczki z powrotem tuż pod balon.

Ściąganie łódeczki i spuszczenie jej dokonywane jest przy pomocy wału z korbą, na który linę można nawijać.

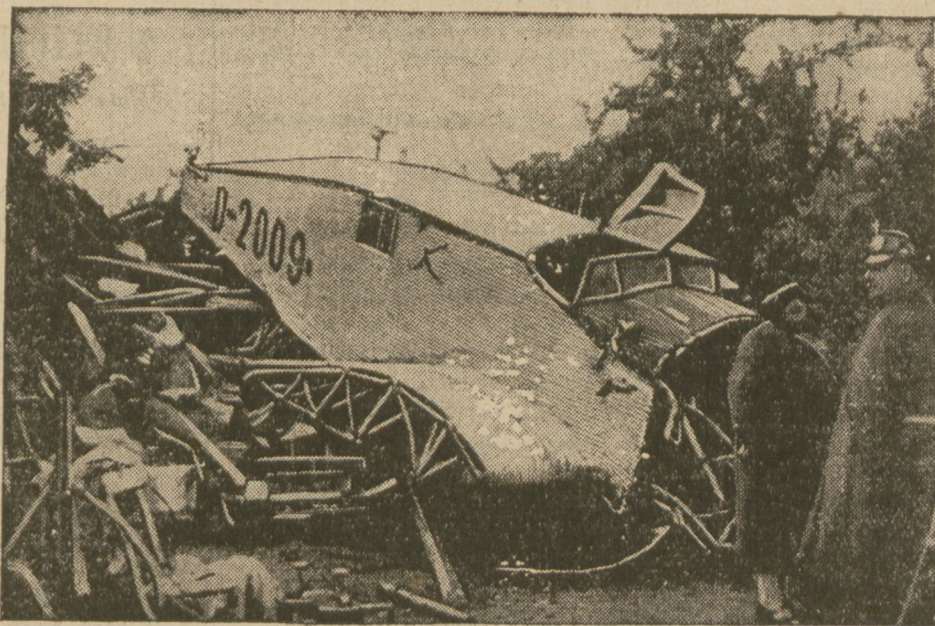
Odpowiednio zmieniona łódeczka także pod balonem ukrytym w chmurach dałaby się zastosować także i do rzucańia z niej bomb jak również do robienia map przy pomocy zdjęć fotograficznych z obszaru zajętego przez nieprzyjaciela.

CAŁY GABINET BRUNŚWIKU SKŁADA SIĘ Z 1 MINISTRA

Jak wiadomo, Rzesza Niemiecka dzieli się na szereg większych i mniejszych państweczek z własnymi sejmami i rządami na czele. Utrzymanie takiego aparatu kosztuje oczywiście bardzo drogo. Obecnie Sejm w Brunświku postanowił ze względów oszczędnościowych skasować cały gabinet za wyjątkiem premiera. Obecny premier dr. Küchenthal pełni więc funkcje całego gabinetu w Brunświku.

SZCZĘŚCIE W NIESZCZĘŚCIU SAMOŁOT RUNĄŁ NA DOM ALE PILOTI WYSZLI BEZ SZWANKU

Samolot ciężarowy D-2009 musiał lądować przymusowo pod Berlinem, przyczem osiadł na chatce wiejskiej. Mieszkancka chatki odniosła ciężkie rany natomiast obydwaj piloci wyszli z katastrofy cało.

Z TAJEMNIC PODZIEMI ZAMKOWYCH W TREMBOWLI

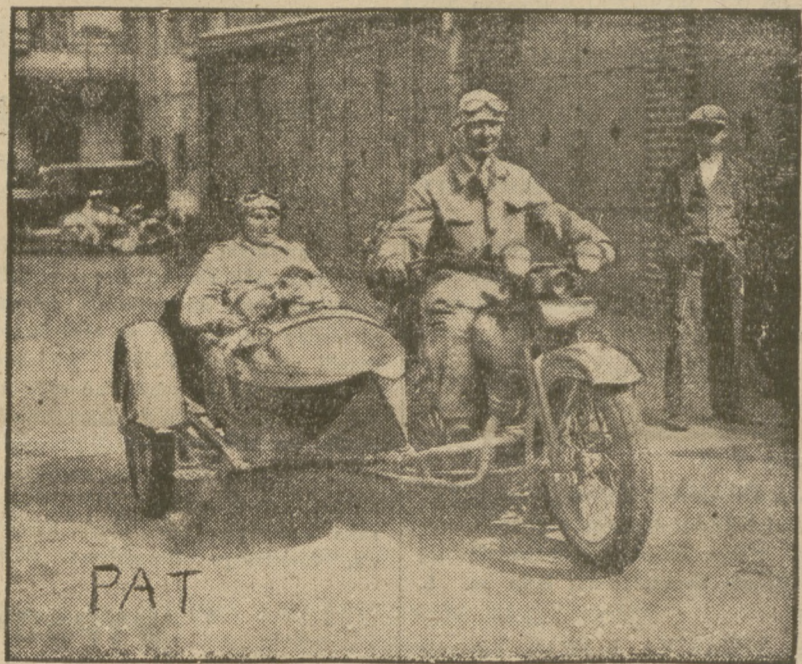
W Trembowli znajdują się widoczne na naszej ilustracji ruiny starożytnego zamku. Ruiny nie zostały jeszcze dokładnie zbadane, nie mniej nie ulega wątpliwości, że głęboko pod gruzami znajdują się liczne ciekawe przedmioty z dawno minionych już epok. Już przed kilku laty odkopano basztę zamkową, oraz studnię głębokości około 60 metrów. Poza tem stwierdzono, że głęboko zakopane w ziemi resztki murów mają grubość przeszło 7 metrów.

Pod zamkiem znajdują się podobno wielkie sklepienie piwnice, do których

nie znaleziono jeszcze wejścia. Śród gruzów wykopuje się przedmioty codziennego użytku, gliniane naczynia, majoliki, bronz i żelaziwo, szkło, zbroje. Kopiąc głębiej, znajduje się ślady człowieka z epoki kamiennej i brązu. Równocześnie odkopano prawie przypadkowo labirynt olbrzymich krąganków podziemnych na górze Pokrówec obok góry Zamkowej. Są to korytarze podziemne, ryte przez człowieka w łupku, o sklepieniu wapiennem.

Prace wykopaliskowe prowadzone są w dalszym ciągu.

Z WARSZAWY DO AFRYKI NA MOTOCYKLACH

Wczoraj przybył do Warszawy kpt. Masoński wraz z żoną po dokonaniu rajdu motocyklowego Warszawa—Afryka—Warszawa. Raid ten trwał od 27 czerwca do 19 sierpnia r. b. Uczestnicy rajdu zatrzymywali się po kilka dni w większych miastach. Trasa rajdu prowadziła przez Warszawę—Wrocław—Pragę—Wiedeń—Salzburg—Me-

ran—Wenecję—Florencję—Rzym—Neapol—Pompeje—Palermo—Algier—Oran—Alicante—Walencję—Madryt—Bordeaux—Paryż—Frankfurt—Lipsk—Berlin—Poznań do Warszawy. Ogólna długość trasy wynosi przeszło 10.000 klm. Na ilustracji naszej widzimy pp. Masońskich po powrocie z rajdu.

KOPUŁA BAZYLIKI ŚW. PIOTRA W RZYMIE POCHYLIŁA SIĘ

Z Rzymu donoszą, że wspaniała kopuła św. Piotra w Rzymie pochyliła się. Z polecenia Papieża kopułę wzmocniono przy pomocy betonu.

WARUNKI PRENUMERATY: w Warszawie z odnośnieniem miesięcznie zł. 5.40, bez odnośnienia zł. 4.70, na prowincji miesięcznie zł. 5.40, zagranicą zł. 8.— Za zmianę adresu 50 gr. CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajne gr. 20, komunikaty i nadesłane gr. 80, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr. 30, drobne za wyraz gr. 20. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatne. Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń w tekście 5-szpaltowy, układ zwyczajnych — 10-szpaltowy. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.